

Samenvattingen van de voordrachten van 9 december 2023

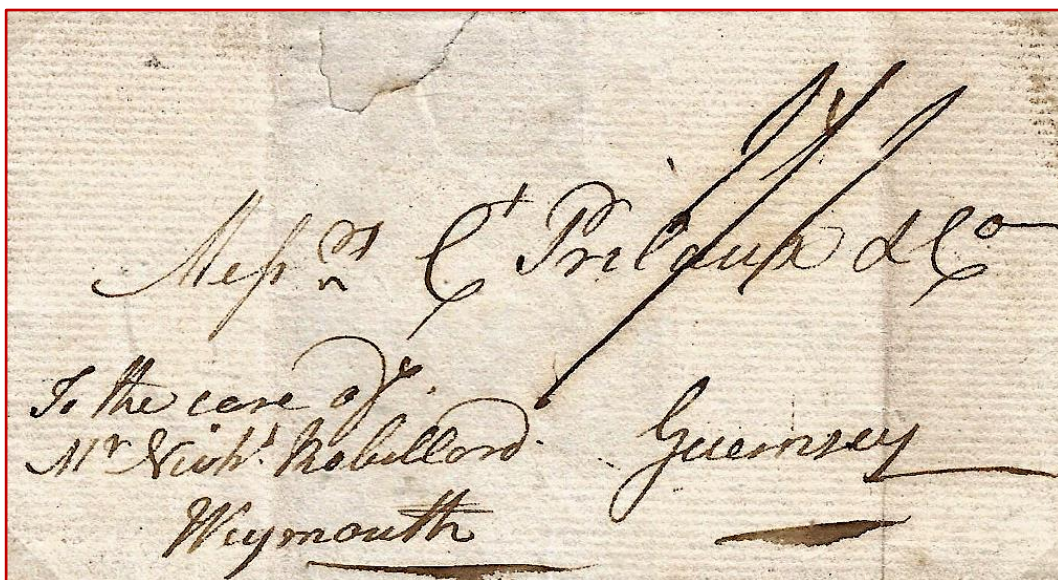
1) Luc Content: Postgeschiedenis van de Kanaaleilanden. “Letter Forwarding Agents”. (Tweede deel, vervolg van 23 september)

Wanneer een afzender een brief wou versturen via een bepaalde LFA, dan schreef hij op de omslag ‘To the care of ...’, ‘To be left at ...’.

Indien de afzender geen LFA had aangeduid, dan duidde de British Post Office er automatisch één aan. In algemene regel brachten de LFA’s aan de achterzijde van de brief de beleefdheidsformule ‘Forwarded by your humble / obedient servant’ gevolgd door de berekening van het port.

Naast de afrekening van het Brits binnenlands port werden de brieven, die door de LFA’s die in de kuststeden van Zuid-Engeland gevestigd waren, vermeerderd met 3 pence, zijnde 1 penny voor de kapitein en 1 penny voor de tussenkomst van elke LFA.

LFA’s actief te Weymouth: Nicolas Robilliard (1802-1810) en James Ahier hebben postfraude gepleegd door hun eigen boot te gebruiken om de briefwisseling te verdelen.

Nicolas Robilliard

LFA’s actief in Frankrijk :

- ‘passé sous couvert de v(otre) t(rès) h(umbl)e s(erviteur)’ Jean Hardy (1682-1685)
- Jacques La Duré (1777 -1790)
- Blaize de Maisonneuve (1787-1793)
- Louis Blaize et fils (1793-1815)
- Dupuy, Fromy Frères (1815-1816)
- Renou (1820)
- Jean Baptiste Gautier (1826-1827)
- Mathieu Barbet (1829-1832)

Dans la plupart des cas les frais pour les achemineurs ne sont pas mentionnés.

LFA’s actief in andere landen:

- Rome Forwarding Agent : Piere Meraj (1802)
- Gibraltar Forwarding Agent: Dobrée, Price & Co. (1811-1812)

encre
post
Monsieur
Monsieur Thomas
Dobree
Vigoureux
à
Guernsey
L'écrit à Monsieur La Duré... à St. Malo

Jacques La Duré

Acheminée par Louis Blaise et
fils, de St. Malo
f. 6...
Messrs Carteret Briant, &c
Guernsey

Acheminée par Louis Blaise et
fils, de St. Malo

Louis Blaise et fils

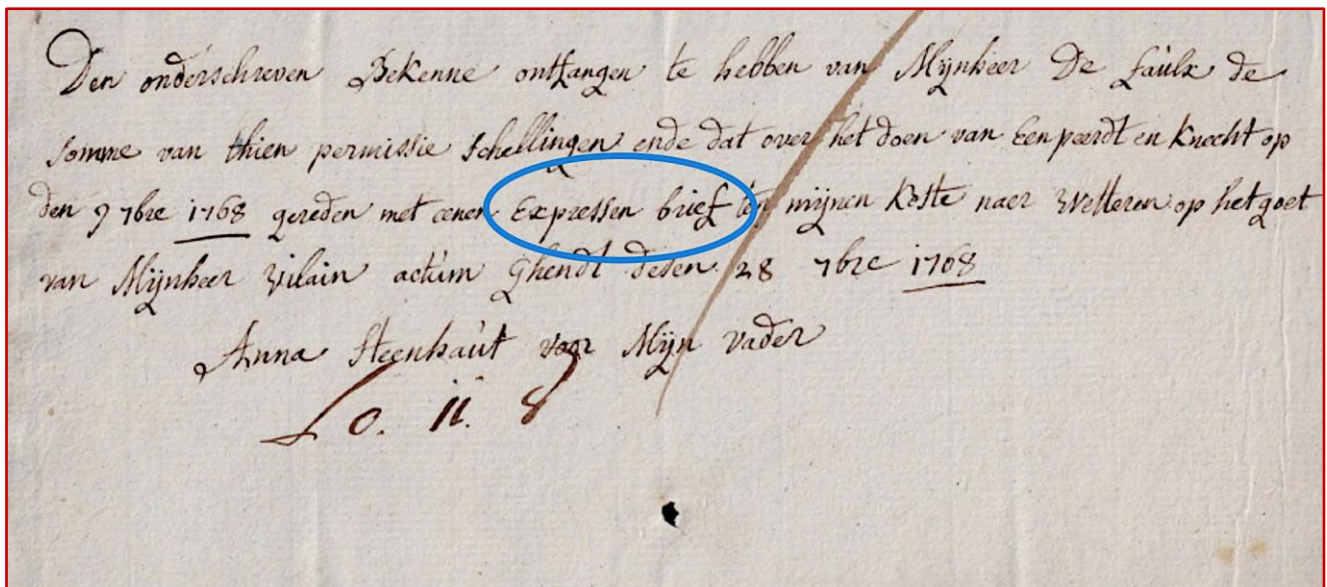
2. Dominic Henderson: De EXPRESS-dienst en de Express-zegels

Dominic schetst ons het ontstaan van briefwisseling die met een hoogdringend karakter gebracht moest worden. In de pre-filatelistische periode werd veelal de vermelding 'cito' twee of meerdere keren herhaald:

- Tijdens de Spaanse bezetting ziet men het ontstaan van estafettes of renboden, alleen voorbehouden aan de openbare diensten.
- Tijdens de Oostenrijkse periode krijgt men voor het eerst de geschreven melding 'par estafette'.
- Tijdens de Franse overheersing: bodedienst voorbehouden aan de hogere overheden met geschreven melding.
- Onder het Hollands bewind: publiekelijk gebruik van renbodepost.
- Enkel in het begin van de Belgische Onafhankelijkheid (1832-1835): gebruik van de stempel 'PAR ESTAFETTE' tussen 2 horizontale lijnen, in het rood geklopt.

Van waar komt het woord EXPRESS? van '*Expédition pressée*'.

Dominic toont ons zijn oudste document uit 1768 met de melding '*Expressen brief*' op een ontvangstbewijs van een bode. Vanaf de Franse periode vindt men de melding '*pressé*' of '*très pressé*'. Ook per spoor kon men een levering per spoedbestelling hebben met etiketten met de vermelding '*Grande Vitesse*' of '*Service accéléré*'.

Eerste vermelding "Expressen brief"

We krijgen dan een overzicht van het ontstaan van expresszegels. De eerste expresszegel is die uit de Verenigde Staten van 1 oktober 1885. Daarna volgden Italië, Mauritius en Nieuw-Zeeland. In 1908 bracht de 'Chinese Imperial Post' een etiket in 4 delen uit voor expresszendingen. Dit liet toe om de zending van nabij te volgen.

In België start de georganiseerde spoedbestellings-dienst op 1 november 1868, enkel voor zendingen in het binnenland.

In België verschijnt op 19 februari 1929 een reeks 'EXPRESS'-zegels. We zien een overzicht van niet-aanvaarde ontwerpen alsook de genese van het aanvaard ontwerp van de firma Sips-Catoir uit Brussel. Door de verhoging van het posttarief verschijnt op 15 juni 1931 een nieuwe waarde van 2,45 Fr. met een afbeelding van Eupen. Veertien dagen vóór de uitgifte (5 - 14 juni) had Eupen het voorrecht om deze zegel in voorverkoop te hebben. Afgestempelde brieven en zegels uit die periode zijn uiterst zeldzaam.

In de gebruiksperiode van deze 'EXPRESS'-zegels veranderde het binnenlands tarief viermaal. Enkel het aanteken- en expressrecht van 1,75 Fr. veranderde niet.

Dominic eindigt het overzicht met het gebruik van 'EXPRESS'-zegels als luchtrecht, aantekenrecht, protestaktes, op spoorwegdocumenten en op zaakpapieren.

Daarna zien we nog het grootst geziene port van 33 porten naar Australië. Ook een express- en aangetekende brief van Luik naar Colombia. Om aan het intern luchtposttarief in Colombia te voldoen, moesten er Colombiaanse luchtpostzegels op gekleefd worden die op het Colombiaans consulaat verkregen konden worden.

Einde geldigheid van de 'EXPRESS'-zegels: 1 juli 1938.

Ten laatste zien we een brief met de 'TRAM'-stempel, gedeponeerde in een speciale brievenbus die vooraan de Brusselse tram vasthing. (met deze 'EXPRESS'-zegels enkel mogelijk gedurende 42 dagen)

Als slotstuk van zijn voordracht had Dominic een authentieke tram-brievenbus meegebracht!

Niet aanvaard voorstel voor de Express-zegels

3. Jan Heijs: De postoorlog

Jan geeft eerst de definitie van postoorlog: het zijn correct gefrankeerde brieven die de ene postorganisatie aan de andere retour stuurt vanwege niet aanvaarde politieke propaganda op postzegel of stempel.

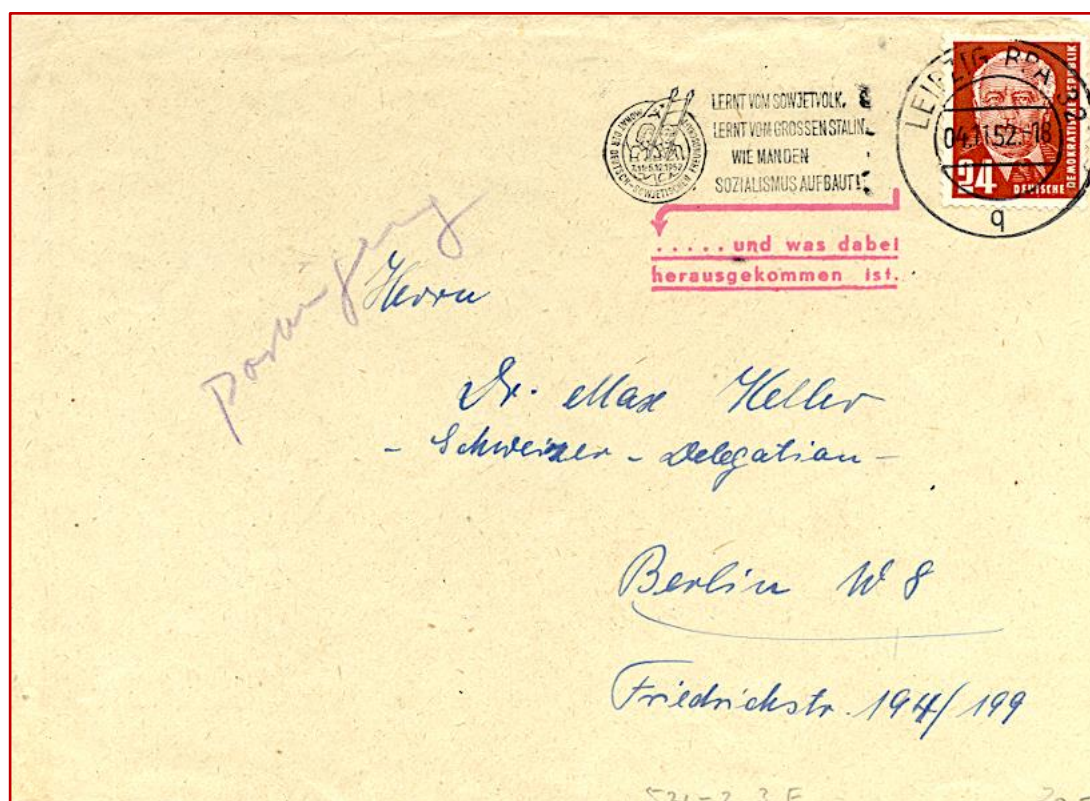
Hij toont ons de verschillende manieren waarop de postale administraties uiting kunnen geven aan deze niet-aanvaarding:

- De postzegels worden overdekt met zwarte inkt.
- De correspondentie wordt teruggestuurd naar de afzender.
- Strafport wordt aangerekend, omdat de frankering als ongeldig beschouwd wordt.
- Het aanbrengen van een stempel met contra-propaganda.

Jan toont ons een groot aantal van dergelijke brieven, waar de reden tot weigering soms gemotiveerd wordt om pietluttige of zelfs belachelijke overwegingen.

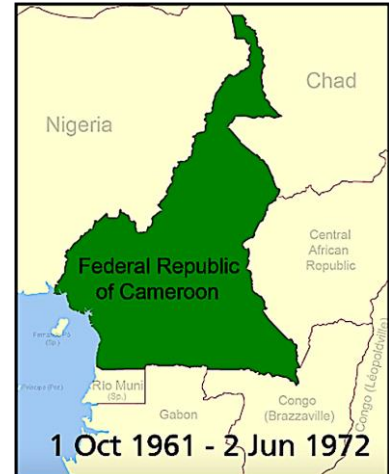
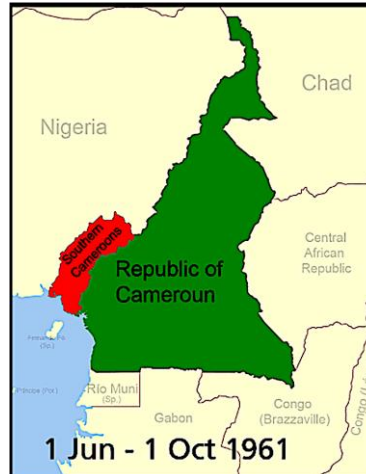
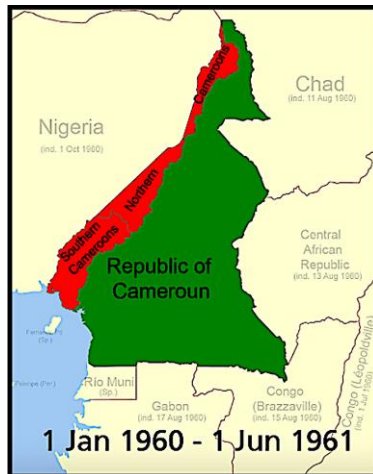
Zwart maken van de zegels

4. Guy Coutant : Een enorme blunder in Kameroen

Kameroen was, tot de onafhankelijkheid die uitgeroepen werd in 1960, een gebied dat onder de voogdij stond van de UNO, en die had de administratie ervan toegekend aan twee landen:

- Het grootste deel aan Frankrijk.
- Een kleine westelijke zone, waar hoofdzakelijk Engels gesproken werd, aan Groot-Brittannië.

Na een referendum in het kleine westelijk deel besluit het noorden ervan zich te voegen bij Nigeria, terwijl het zuiden stemt voor de fusie met Kameroen.

Om deze fusie, die plaats vindt op 1 oktober 1961, geeft Kameroen op 1 januari 1962 een reeks van drie zegels uit. Dezelfde zegels krijgen een opdruk in Britse munteenheid (pence en shillings) omdat ze daar de overschakeling naar de Kameroenese Franc nog niet gemaakt hadden.

Deze zegels stellen links president Ahidjo voor, en een andere persoon rechts.

Deze zegels werden voorgesteld tijdens een receptie in de salons van het presidentieel paleis, en de ambassadeur van de Verenigde Staten feliciteerde de president met de nieuwe zegels, die hem zo mooi afbeeldden, samen met zijn echtgenote, mevrouw Ahidjo.

Grote kermel van de ambassadeur: de tweede persoon was niet de echtgenote, maar de *mannelijke* eerste minister van het westelijke Kameroen, dus het geannexeerde deel, mijnheer Foncha, getooid in inheemse klederdracht en kapsel, hetgeen hem voor westerse ogen doet lijken op een vrouwelijke figuur.

President Ahidjo was zodanig in zijn wiek geschoten dat hij onmiddellijk beval de zegels uit de handel te trekken. Vandaar dat zij vrij hoog gekwoteerd zijn, enkel en alleen door een stommitieit van de ambassadeur van de Verenigde Staten, waarbij een zwaar diplomatiek incident slechts met moeite vermeden werd.

